

Література

1. Орлов Ю.В. Політико-кримінологічна теорія злочинності: монографія. Харків: Дісаплюс, 2016. 656 с.
2. Шакур В.І. Теоретичні питання сучасної української кримінології. Протидія злочинності: теорія та практика: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (26 жов.2018 р.). Київ: НАПУ, 2018. С. 26-32.
3. Філіппов С.О. Транскордонність: кримінологічний вимір. Питання боротьби зі злочинністю. 2017. №34. С. 52-62.
4. Філіппов С.О. Протидія транснаціональній злочинності: кластерна модель. Правова держава. 2018. №31. С. 115-124.

УДК 343.9(043.2)

Шведова Г. Л., к.ю.н., доцент,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ У СФЕРІ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Особливості проявів корупції в інформаційній сфері та впливу корупції на інформаційну безпеку на сьогодні залишається малодослідженим питанням.

З урахуванням доктринального визначення «інформаційної безпеки», вдало сформульованого вченими І. Громико, Т. Саханчук, під яким розуміється «захищеність державних інтересів, за якої забезпечується запобігання, виявлення і нейтралізація внутрішніх та зовнішніх інформаційних загроз, збереження інформаційного суверенітету держави і безпечний розвиток міжнародного інформаційного співробітництва» [1], виявляються ознаки «інформаційної нерівності», поняття якого справедливо визначив О. Клок [1]. Мається на увазі відсутність рівноцінного доступу до інформації всіх суб'єктів інформаційних відносин, що дозволяє певним особам, зокрема, службовим, використовувати інформацію, до якої вони мають виключне право доступу, у своїх приватних інтересах всупереч інтересам служби, наприклад, поширення персональних даних про особу або інше використання інформації у різних корупційних схемах. Тут ризики поширення корупції у різноманітних формах є досить високими, що є посяганням на інформаційну безпеку як особи, так і держави [1].

Такий факт підтверджує існування в Україні особистого типу корупції, а саме – корупції кризового типу. На думку професора О. М. Костенка, вона породжує громадян, позбавлених належної соціальної культури, і для протидії їй необхідна адекватна саме цьому

типу технологія протидії із залученням світового досвіду. Особливістю такого типу корупції визнається відсутність альтернативних їй засобів правомірного використання влади в приватних інтересах [2, с. 286].

З огляду низького рівня правосвідомості та політичної культури суспільство сприймає часто корупцію як ефективний засіб досягнення своїх цілей. Поряд із корупцією кризового типу в літературі називають кризову корупцію, обумовлену надзвичайним ризиком в роботі підприємців, коли рішення органів влади можуть суттєво вплинути на їх діяльність і тому стають предметом торгівлі. Такі характеристики створюють підстави для виявлення додаткових ознак кризового типу корупції в Україні. За словами С. Дж. Пундея, найбільш небезпечні форми корупції спостерігаються в країнах, що перебувають в процесі політичного, економічного та соціального становлення. Тому цілком очікуваним є формування в українському суспільстві такого небезпечного типу корупції як корупція кризового типу. За оцінками Б. Ельнара та А. Рифаата корупція є хворобою, від якої найбільше потерпають найвразливіші суспільства, до яких відносять і Україну [3, с. 18-19].

Україна проголосила курс на європейську інтеграцію. Світова спільнота кілька останніх десятиріч виявляє посилений інтерес до проблеми протидії корупції, а іноземні фахівці та вчені докладають чимало зусиль для того, аби опанувати всі аспекти цього явища. Для корупції не існує державних та наукових кордонів, вона поглинає своїм впливом майже всі сфери життєдіяльності, чому сприяють й сучасні інформаційні технології, тому вивчення її відбувається комплексно і послідовно на глобальному рівні.

Корупційна злочинність – головний ризик інтеграції України до Європейського співтовариства. У зв'язку з цим, наша держава, приєднавшись до ряду конвенцій, прийняла на себе зобов'язання привести кримінальне законодавство, зокрема, в сфері протидії корупції, до міжнародних стандартів. Це, перш за все, стосується запровадження єдиних засобів боротьби із корупційною злочинністю, визначення єдиних мінімальних та максимальних санкцій за вчинення корупційних злочинів, а також вироблення єдиних підходів до застосування кримінального покарання. Окрім цього, Україна входить до кола суб'єктів забезпечення європейської інформаційної безпеки. За оцінками експертів, на сьогодні в Європі створено потужну правову та інституційну основу, в тому числі кримінально-правового характеру, для забезпечення інформаційної безпеки, об'єктом регулювання якої є, зокрема, захист персональних даних фізичних осіб [4, с. 132].

Отже, можна зробити висновок, що поширення корупційних проявів в інформаційній сфері в українському варіанті є небезпечним посяганням на інформаційну безпеку як складову національної безпеки держави, що вимагає адекватну саме цьому типу корупції технологію протидії із

залученням світового досвіду.

Література

1. Клок А. В. Корупційні правопорушення як загроза інформаційної безпеки особи та держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2123/1/Klok_101-104.pdf (дата звернення: 22.12.2018)
2. Костенко О. М. Культура і закон у протидії злу / Олександр Миколайович Костенко – К.: Атіка, 2008. – 352 с.
3. Мельник М. І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії / Микола Іванович Мельник. – К., 2004. – 400 с.
4. Сироїд Т. Л. Забезпечення європейської інформаційної безпеки // Право і безпека у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції : зб. ст. та тез наук. повідомл. За матеріалами дискус. панелі II Харків. міжнар. юрид. форуму, м. Харків, 28 верес. 2018 р. / редкол.: Ю. Г. Барабаш, Т. М. Анакіна, Д. В. Аббакумова. – Х.: Право, 2018. – С. 125-133.

УДК 343.8(477)(043.2)

Юзікова Н. С., д.ю.н., доцент,
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара,
м. Дніпро, Україна

ДОВІЧНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ – КАРАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Питання правового співробітництва держав у сфері кримінального правосуддя посідає одне з найважливіших місць у системі пріоритетів розвитку відносин держав. Цей досвід може бути використаний і в українському кримінальному законодавстві у процесі гармонізації вітчизняних кримінальних норм із правом інших держав та дозволить правоохоронним органам здійснювати більш ефективну роботу у сфері попередження злочинності та реалізації кримінального правосуддя.

Довічне позбавлення волі є найбільш суворим покаранням, яке може застосовуватись у тих країнах, де відсутня смертна кара або вирішено її не застосовувати. За відсутності смертної кари довічне позбавлення волі набуває символічне значення і може розглядатися у якості граничного карального механізму. Незважаючи на відмінності у сенсі терміну «довічне позбавлення волі» у різних країнах, загальною його ознакою є невизначеність строку вироку.

У державах Європейського Союзу найвищою мірою покарання сьогодні, виступає довічне позбавлення волі. Смертна кара як найвища міра покарання у державах Європейського Союзу відмінена. Останньою